

A kreativitás mérnöke: Emlékezés Zétényi Tamásra (1950–2026)

Oláh Attila*

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Budapest, Magyarország

IN MEMORIAM

Megjelent az interneten: 2026. június 17.

© 2026 Akadémiai Kiadó, Budapest

Fotó: Bánsági Péter

Vannak emberek, akik nem egyszerűen jelen vannak egy szakma történetében, hanem mély nyomot hagynak benne. Akik nemcsak ismereteket adnak át, hanem gondolkodni tanítanak. Akik nemcsak kérdeznek, hanem új kérdéseket vetnek fel. Zétényi Tamás ilyen kutató, oktató és gyakorlati szakember volt. Mindenhol otthon volt, ahol kérdezni tudott, és inspirációt adhatott a pszichológiát művelők számára.

Halálával a magyar pszichológus szakma egy olyan alkotó, gondolkodó és oktató személyiséget veszített el, aki több mint öt évtizeden át formálta a hazai kognitív pszichológia, alkalmazott pszichológia és interdiszciplináris kutatások fejlődését.

* Levelező szerző. E-mail: olah.attila@ppk.elte.hu

A megemlékezés első, rövidebb változata eredetileg a Magyar Pszichológiai Társaság Hírmondójában jelent meg.

Pályája a klasszikus akadémiai környezetből indult, majd nemzetközi tapasztalatokkal, vállalkozói innovációval és egyetemi oktatással teljesedett ki. Munkássága nem csupán tematikailag gazdag, hanem tudománytörténeti értelemben is kivételes. Olyan életmű, amely több tudományterületet köt össze, amelyben a kreativitáskutatás, a kognitív pszichológia és a gyermeknyelvi szemantika egymást erősítő módon jelenik meg. Szakmai munkája ritka példa arra, hogyan képes egy kutató több évtizeden átívelő módon, különböző tudományterületeken maradandó értéket létrehozni, miközben kutatásai mindvégig a megismerés természetének mélyebb megértésére irányulnak. Zétényi Tamás munkásságára úgy tekinthetünk, mint a magyar pszichológia és kognitív tudomány történetének fontos, maradandó és inspiráló fejezete.

Barkóczi Ilona már első egyetemi előadásain felfigyelt egy kamaszos külsejű, lobogó hajú, vibráló elméjű hallgatójára, aki sokszor meglepő és zavarba ejtő kérdéseivel tűnt ki évfolyamtársai közül. Ez a hallgató Zétényi Tamás volt. Egyike Barkóczi tanárnő legkedveltebb tanítványainak, akivel már a Tudományos Diákkörben és az Eötvös Kollégium szakkollégiumában is együtt dolgozott, és akit tanszékvezetőként az 1973-ban felálló ELTE BTK Általános Pszichológiai Tanszékére hívott, hogy frissdiplomásként ott kezdje el egyetemi oktatói karrierjét mint tanársegéd.

A modern hazai pszichológusképzés „őstanszékeként” emlegetett Barkó-tanszék családis, alkotásra ösztönző atmoszférájában a hallgatóként OTDK-n első helyezett Zétényi Tamás minden lehetőséget megragadott kutatói ambícióinak kiélésére. Kitartással, hatalmas munkabírással és lelkesedéssel képezte magát, tervezte az eredeti ötleteit ellenőrző vizsgálatait és kísérleteit. Íróasztalán kötegben álltak a megírt különlenyomat-kérő levelek. A világ minden tájáról igyekezett beszerezni a legfrissebb cikkeket (akkor ez volt a legjobb módszer a nemzetközi irodalomban történő tájékozódásra).

Már az 1970-es években a kreativitás hazai kutatásának egyik meghatározó alakjává vált. Ez a korszak tekinthető tudományos öröksége egyik legfontosabb időszakának. A kreativitás pszichológiája ekkor még formálódó terület volt, és ő a hazai kutatások egyik úttörőjeként jelent meg. A Barkóczi Ilonával és Oláh Attilával végzett vizsgálatai elsőként tárták fel az intelligencia, a kreativitás és a szocioökonómiai háttér összefüggéseit, rámutatva arra, hogy a kreativitás nem veleszületett adottságként, hanem komplex, környezeti tényezőkkel kölcsönhatásban álló képességként jelenik meg (Barkóczi, Oláh és Zétényi, 1973, 1975, 1976; Oláh és Zétényi, 1974; Zétényi, 1978a). Ezek a kutatások nem csupán empirikus eredményeik miatt jelentősek: szemléletformáló erejük abban állt, hogy a kreativitást a magyar pszichológiában először helyezték a társadalmi és kognitív tényezők összjátékának kontextusába. E korszak maradandó értékei közé tartoznak a kreativitás mérésére kidolgozott tesztek és módszerek (Barkóczi és Zétényi, 1981; Zétényi, 1987), amelyek hosszú időn át meghatározták a hazai pedagógiai és pszichológiai gyakorlatot. Megbecsülni is nehéz, hogy mennyi hallgatói műhelymunkában, szakdolgozatban, doktori disszertációban és tudományos kutatásban használták Magyarországon a Barkóczi–Zétényi-féle kreativitásteszteket, amelyek sztenderdizálását Zétényi Tamás 1970-es és 80-as években végzett vizsgálatai alapozták meg.

Pályája kezdetén folytatott tesztfejlesztési és tesztadaptációs munkáival – például az MMPI kézikönyvének társ szerzőjeként (Bagdy, Pressing, Bugán és Zétényi, 1986), az *Új módszer a produktivitás preferencia mérésére* című tanulmánnyal (Klein és Zétényi, 1978), valamint a *Valamit magamról* teszt kidolgozásával (Zétényi és Khatena, 1979) – több területen hozzájárult az ebben az időszakban virágzásnak induló hazai pszichológus szakma fejlődéséhez. A tesztfejlesztésen túl a kreativitást különböző összefüggésekben tanulmányozta. Empirikus vizsgálatban

mutatta ki, hogy a feminin férfiak és maszkulin nők jobban teljesítenek a divergens gondolkodást mérő tesztekben (Zétényi és Lukács, 1987). Elemezte a szóbeli és írásbeli kreatív teljesítmények összefüggését (Zétényi, 1978b), és összegezte a kreativitás fejlesztésének lehetőségeit óvodás és felnőtt mintában (Zétényi, 1983, 1985).

Az 1970-es években ritkaságszámba ment, hogy magyar kutatók nemzetközi együttműködésben dolgozhassanak, ezért különösen figyelemre méltó, hogy Zétényi Tamás Joe Khatenával közösen közel tíz nemzetközi publikációban mutatta be magyar–amerikai kutatásaik eredményeit. A vizsgálat sorozat a kreatív észlelés kulturális különbségeit tárta fel: tanulmányozta a nonverbális rigiditást és kreatív percepció kapcsolatát (Khatena és Zétényi, 1975), a magyar és amerikai diákok kreatív észlelésének összehasonlítását (Khatena, Bledsoe és Zétényi, 1975), a kreatív percepciók interkulturális mintázatait magyar, amerikai és indiai mintákban (Khatena, Raina, Zétényi és Gibbs, 1976), valamint az eredetiség hang- és képi ingerek alapján történő mérését (Khatena és Zétényi, 1977a), a perceptuális beállítódás és eredetiség összefüggéseit (Khatena és Zétényi, 1977b), és a hangokhoz társított képi képzetek kulturális eltéréseit (Khatena és Zétényi, 1983). Ezek a kutatások úttörő módon mutatták meg, hogy a kreativitás és a perceptuális rugalmasság kulturálisan formált kognitív mintázatok, és ezzel jelentősen hozzájárultak a kreativitás interkulturális pszichológiájának korai megalapozásához (Zétényi, 1980).

A nyolcvanas évek második felétől Zétényi Tamás érdeklődése a kognitív pszichológia, az emlékezet és a kategorizáció elméleti kérdései felé fordult. A Pléh Csabával és Oláh Attilával közösen végzett kutatásokban a narratív emlékezet egyéni különbségeit vizsgálták a magyar kognitív pszichológia első átfogó kutatási programjának keretében (Pléh, Oláh és Zétényi, 1984, 1988). Ezzel párhuzamosan a fuzzy logika pszichológiai alkalmazásának egyik úttörőjévé vált. Már *A kreativitás vizsgálata* című kötetben (Barkóczi és Zétényi, 1981) foglalkozott a mérési módszerek, a kreativitás skálázása és a kvalitatív–kvantitatív átmenetek kérdéseivel. Ez volt munkásságában a fuzzy halmazelméleti érdeklődés egyik előzménye. 1988-ban jelent meg szerkesztésében a *Fuzzy Sets in Psychology (A fuzzy halmazelmélet alkalmazása a pszichológiában)* című kötet, amely a fuzzy halmazelmélet pszichológiai alkalmazásának egyik első átfogó bemutatása volt (Zétényi, 1988a). A könyv több mint 470 oldalon tárgyalta a fuzzy logika szerepét a pszichológiai mérésben, kategorizációban és elméletalkotásban. A korszakos jelentőségű kötet újdonsága az volt, hogy új matematikai keretet adott a kategorizáció, az észlelés, a döntéshozatal és a pszichometria vizsgálatához, továbbá a kategorizáció rugalmas, nem diszkrét modelljeit vezette be a pszichológiai gondolkodásba. A kötet mellett az *An intuitive fuzzy-vector model of categorization (A kategorizáció intuitív fuzzy-vektor modellje)* című tanulmánya (Zétényi, 1988b) máig hivatkozott mű a fuzzy logika pszichológiai alkalmazásainak történetében. *A Human and nonhuman systems are adaptive in a different sense (Az emberi és nem emberi rendszerek adaptivitásának eltérő értelmezései)* című tanulmánya (Zétényi, 1991) tovább erősítette ezt az irányt, rávilágítva az adaptív rendszerek természetének finom különbségeire. Az 1997-ben publikált *Mesterséges és természetes hálózatok: A plaszticitás és a szemdominancia oszlopok* című cikke (Zétényi, 1997) is konkrét példán keresztül mutat rá arra, hogy a természetes idegrendszerek önszerveződő, biológiai mechanizmusai alapvetően eltérő működési elveket követnek, mint a mesterséges hálózatok algoritmikus tanulási folyamatai.

Zétényi Tamás pályáját jelentősen formálták a nemzetközi kutatói ösztöndíjak (MIT, 1985; Stanford University, 1992), amelyek révén a korszak legmodernebb pszichológiai és kognitív tudományi irányzataival találkozott. Ezek az évek nemcsak szakmai tudását mélyítették el, hanem olyan szemléletet adtak számára, amely a hazai pszichológiában ritka volt: a mérnöki

gondolkodás, a kognitív tudomány és a pszichológiai modellezés integrációját. A MIT- és a Stanford-ösztöndíjak nemcsak tudományos inspirációt adtak neki, hanem megerősítették abban, hogy a pszichológia akkor él igazán, ha más tudományokkal találkozik.

Az 1990-es évek elejétől kutatási tevékenységét felfüggesztve az *Ogilvy Budapest* munkatársaként dolgozott, ahol a pszichológiai tudást a reklámpiar, a márkaépítés és a fogyasztói döntéshozatal területén alkalmazta. Márkapszichológiai elemzéseket végzett, kreatív koncepciók validálásával foglalkozott, reklámhatékonysági kutatásokat folytatott. Tevékenységével hidat épített az akadémiai pszichológia és az üzleti világ között, továbbá megalapozta későbbi vállalkozói munkáját. A *Zétényi Budapest* néven futó saját vállalkozásában ügyvezetőként a márkapszichológia, a reklám- és divatlélektan, valamint a piackutatás világában dolgozott, és ebben az időszakban vált a hazai reklámpszichológia meghatározó alakjává. Egyik nyilatkozatában a márkát „pszichológiai értelemben szerelemként” írta le – ez a metafora mára a hazai marketingpszichológia egyik ikonikus gondolata lett. Vállalkozóként sem hagyta ott a katedrát. Tanított, mégpedig azt, hogy a pszichológia a mindennapokban is jelen van: a márkákban, a döntésekben, a vágyakban, a divatban, a reklámokban. Szerette ezt a világot, mert itt is ugyanazt kereste, mint a laborban, az emberi viselkedés finom mintázatait.

A 2000-es években visszatért a kreativitás kognitív alapjainak vizsgálatához, bemutatva azt, hogy a klasszikus tesztelő kreativitáskutatás hogyan ér össze a modern neurobiológiával. Az ekkor írt két tanulmányában: *Kreativitás és inspekciós idő* (Zétényi, 2008) és *A kreativitás pszichometriája és a gondolkodás* (Zétényi, 2010) azt hangsúlyozza, hogy a kreativitás megértése akkor válik igazán hatékonná, ha a pszichometriai, kognitív és neurobiológiai megközelítések integrált keretben jelennek meg. Egyszerre mutat rá a kreatív gondolkodás mögött álló alapvető információfeldolgozási folyamatokra (például az inspekciós idő szerepére) és a mérési módszerek elméleti korlátaira, így a kreativitáskutatás számára összegző, koncepcionális hidat teremt a kognitív teljesítménymutatók és az idegrendszeri működés összekapcsolásához. Ezek a munkák amellet, hogy rávilágítanak a korai kreativitáskutatás és a kognitív pszichológia újabb irányzatai közötti integráció lehetőségeire, jól mutatják Zétényi Tamás tudományos érdeklődésének következetességét és azt, hogy a kreativitás kérdéseire mindig új perspektívából, de változatlan elmélyültséggel tért vissza.

2009-től haláláig a BME Ergonómia és Pszichológia Tanszékének oktatója, címzetes egyetemi docense volt. Itt olyan tárgyakat tanított, amelyek a pszichológiát mérnöki és technológiai kontextusba helyezték, mint például az „Alkalmazott kognitív pszichológia”, a „Divat és reklám lélektana” vagy a „Döntésspszichológiai alapozó kurzusok mérnök hallgatóknak”.

Oktatói munkáját hallgatóit kreativitásra ösztönző, nyitottságra és kritikus gondolkodásra készítető, a tudást sztorikba ágyazva közvetítő stílusa tette emlékezetessé. Hallgatói úgy emlékeznek rá, mint aki nemcsak tudást adott át, hanem szemléletet is formált. Aki nem a tankönyveket idézte, hanem kérdezett. Aki nem a kész válaszokat kereste, hanem a gondolkodás örömét. Aki képes volt a divat lélektanáról ugyanazzal a szenvedéllyel beszélni, mint a fuzzy logikáról. Többször választották az év legjobb előadójává.

Zétényi Tamás kutatói pályájának késői szakaszát a gyermeknyelvi szemantika, azon belül is a kvantorok értelmezésének vizsgálata határozta meg. Ez a munka a magyar kognitív nyelvészet egyik nemzetközileg is kiemelkedő kutatási programjában bontakozott ki, amelyet akadémikus felesége, É. Kiss Katalin vezetett. Zétényi Tamás ebben az időszakban olyan empirikusan megalapozott és elméletileg innovatív eredményekhez járult hozzá, amelyek új megvilágításba helyezték a gyermekek kvantorértelmezésének fejlődését, a mennyiségjelölés nyelvi útvonala

és a többszörös kvantifikáció feldolgozásának mechanizmusait. A *Preschoolers' interpretation of doubly quantified sentences (A kétszeresen kvantifikált mondatok értelmezése óvodáskorban)* című tanulmányuk (É. Kiss, Geröcs és Zétényi, 2013) meggyőzően mutatta meg, hogy a kisgyermek számára a többszörös kvantifikáció értelmezése nem egyszerűen nyelvtani kérdés, hanem azért nehéz, mert gondolkodásuk még nem elég érett a bonyolult mennyiségi és logikai viszonyok követéséhez. A tanulmány jelentősége abban áll, hogy empirikusan bizonyította: a kvantorok közötti kapcsolatok stabil és pontos értelmezése jóval később alakul ki, mint ahogyan azt korábban feltételezték. A kísérleti eredményekről beszámoló tanulmányuk (*Quantifier spreading: children misled by ostensive cues – Kvantor-szétterjedés: hogyan vezetik félre a gyermekeket az osztenzív jelzések*) (É. Kiss és Zétényi, 2017) azt mutatja be, hogy a gyermekek kvantorszóródásnak nevezett értelmezési hibáit nagyrészt a kísérleti helyzetben alkalmazott, túlzottan hangsúlyos vizuális jelzések váltják ki, nem pedig a nyelvtani vagy logikai képességek hiányosságai. A kísérletekben használt leegyszerűsített vizuális ingerek túlzottan osztenzív jelzésként hatnak, így a gyerekek minden elemnek jelentést tulajdonítanak. A szerzők kísérleti eredményei rávilágítanak egy alapvető módszertani problémára a nyelvészeti kutatásban: a minimalista stimulusok félrevezethetik a résztvevőket, és így torzíthatják a kvantorok megértéséről alkotott tudományos képet. Ez az eredeti megközelítés fontos értéket képvisel a nyelvészeti és pszicholingvisztikai kutatásokban, mert nemcsak a gyermeki értelmezési stratégiák természetét árnyalja, hanem a kísérleti tervezés alapelveinek újragondolására figyelmeztet. A tanulmány így a kvantifikáció feldolgozásának vizsgálatában és a módszertani reflexióban egyaránt mérföldkőnek tekinthető. A *Linguistic pathway to multiplication (A szorzás elsajátításának nyelvi útjai)* című tanulmányuk (É. Kiss és Zétényi, 2018a) a mennyiségi fogalmak nyelvi alapú elsajátításának mechanizmusait vizsgálta meg. A kutatássorozat csúcspontját jelentő *Group-denoting vs. counting (Csoportjelölő és számláló kifejezések megkülönböztetése)* című cikkük (É. Kiss, Pintér és Zétényi, 2021) pedig új megközelítést kínált a „some” típusú kvantorok gyermeknyelvi értelmezésére, vitatva a korábbi skálázási magyarázatokat. Ezek a publikációk nemcsak a magyar kognitív nyelvészet nemzetközi jelenlétét erősítették, hanem maradandó módon gazdagították a gyermeknyelvi szemantika és a kvantorértelmezés kutatását is.

Harminc évvel a tudományos mérföldkőként jegyzett *Fuzzy Sets in Psychology* kötetének megjelenése után Zétényi Tamás 2018-ban a kvantifikáció kutatásának egyik fontos referenciapontjaként értékelt *Linguistic and Cognitive Aspects of Quantification (A kvantifikáció nyelvi és kognitív vonatkozásai)* című Springer-kötetnek lett a társszerkesztője (É. Kiss és Zétényi, 2018b). Ez a kötet olyan empirikus bizonyítékokat szolgáltat, amelyek nemcsak megerősítik, hanem finomítják is a kvantifikáció különböző elméleti modelljeit. A közölt eredmények rámutatnak, hogy a kvantorok értelmezése nem kizárólag formális-logikai kérdésként kezelhető, hanem a feldolgozási mechanizmusok, a kognitív fejlődés és a gyermekek nyelvi reprezentációinak alakulása felől is vizsgálni kell azokat. Ez a szemléletváltás – amely a kvantifikációt több tudományterület metszéspontjában értelmezi – mára meghatározóvá vált a nemzetközi kutatásokban.

Zétényi Tamás halálával olyan tudóst, pszichológus szakembert veszítettünk el, aki originálisan egyesítette a tudományos igényességet, a kreatív gondolkodást és a gyakorlati alkalmazhatóságot. Munkássága tovább él tanítványaiban, publikációiban és abban a feladatorientált, egyszerre gyakorlatias és a nagyvilág elméleti újdonságaira nyitott szemléletben, amelyet a hazai pszichológia számára örökségül hagyott.

Halál miatti méltató megemlékezést írni a legfájdalmasabb műfaj. Különösen így van ez olyan esetben, amikor a személyhez, akitől búcsúzunk, hat évtizedes barátság fűzi az embert.

Tamás gimnáziumi iskolatársam volt Miskolcon. Gimnáziumi éveink alatt együtt vitorláztunk és versenyeztünk a Mályi-tavon, 3 évig egy szobában laktunk az Eötvös Kollégiumban, évfolyamtársak voltunk az ELTE BTK-n, és közel két évtizeden át közös szobánk volt az ELTE Általános Pszichológia Tanszékén. Együtt nyertünk első helyezést az OTDK-n 1972-ben. Számos közös kutatást végeztünk, és publikációink jelentek meg Barkóczi Ilonával és Pléh Csabával. Tamás lelkes, energikus, nagy munkabírásu, segítőkész, csupaszív, jó humorú barát volt. A munkában és a magánéletben olyan *haver*, akire mindig lehetett számítani az építkezéstől a lakásberendezésen és a gépkocsijavításon át bármilyen ügy elintézéséig. Nemcsak a szakmájában volt kiváló, olyan ember volt, akit ezermesternek hívnak. Szenvedélye volt a pszichológia, a kutatás, de példás családapaként három tehetséges gyermekének felnevelését tekintette élete legfőbb céljának.

És ebben is igaza volt...

IRODALOM

- Bagdy, E., Pressing, L., Bugán, A., & Zétényi, T. (1986). *Az MMPI próba: Elmélet és alkalmazás*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Barkóczi, I., Oláh, A., & Zétényi, T. (1973). Az intelligencia, a kreativitás és a szocio-ökonómiai státusz összefüggéseiről. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 30(4), 522–532.
- Barkóczi, I., Oláh, A., & Zétényi, T. (1975). Interrelations of intelligence, creativity and socio-economic status. In *Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös Nominatae, Sectio Paedagogica et Psychologica* (Vol. 4, pp. 77–81).
- Barkóczi, I., Oláh, A., & Zétényi, T. (1976). An inquiry into the relationship between IQ, creativity, and socio-economical status. In *Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös Nominatae, Sectio Paedagogica et Psychologica* (Vol. 4, pp. 79–91).
- Barkóczi, I., & Zétényi, T. (1981). *A kreativitás vizsgálata*. Budapest: Országos Pedagógiai Intézet.
- É. Kiss, K., Pintér, L., & Zétényi, T. (2021). Group-denoting vs. counting: Against the scalar explanation of children's interpretation of *some*. In M. Dočekal, & M. Wągiel (szerk.), *Formal approaches to number in Slavic and beyond* (pp. 427–457). Berlin, Germany: Language Science Press.
- É. Kiss, K., Geröcs, M., & Zétényi, T. (2013). Preschoolers' interpretation of doubly quantified sentences. *Acta Linguistica Hungarica*, 60, 143–172.
- É. Kiss, K., & Zétényi, T. (2017). Quantifier spreading: Children misled by ostensive cues. *Glossa: A Journal of General Linguistics*, 2(1), 38. <https://doi.org/10.5334/gjgl.147>
- É. Kiss, K., & Zétényi, T. (2018a). Linguistic pathway to multiplication. *Acta Linguistica Academica*, 65(2–3), 201–225. <https://doi.org/10.1556/2062.2018.65.2-3.1>
- É. Kiss, K., & Zétényi, T. (2018b). *Linguistic and cognitive aspects of quantification*. Cham, Switzerland: Springer.
- Khatena, J., Bledsoe, J. C., & Zétényi, T. (1975). Creative perceptions of Hungarian and American students. *Perceptual and Motor Skills*, 41(3), 901–902.
- Khatena, J., Raina, M. K., Zétényi, T., & Gibbs, S. (1976). Comparative study of creative perceptions of Americans, Hungarians and Indians. *Indian Journal of Psychology*, 51, 251–254.
- Khatena, J., & Zétényi, T. (1975). Relationship of nonverbal rigidity and creative perceptions. *Perceptual and Motor Skills*, 40(3), 789–790.

- Khatena, J., & Zétényi, T. (1977a). Originality of Hungarians and Americans as measured by sounds and images. *Perceptual and Motor Skills*, 44(2), 374.
- Khatena, J., & Zétényi, T. (1977b). Originality and perceptual set: Comparative study of Hungarians and Americans. *Perceptual and Motor Skills*, 44(3), 777–778.
- Khatena, J., & Zétényi, T. (1983). Production of non-sound images given sound stimuli in a cross-cultural setting. *Perceptual and Motor Skills*, 56(2), 505–506.
- Klein, S., & Zétényi, T. (1978). Új módszer a produktivitás preferencia mérésére. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 35(4), 341–354.
- Oláh, A., & Zétényi, T. (1974). Az intelligencia, az alkotóképesség és a szociális helyzet összefüggéseinek vizsgálata. *Egyetem és Társadalom*, 2, 21–34.
- Pléh, Cs., Oláh, A., & Zétényi, T. (1984). Jellegzetes egyéni különbségek a történetfelidőzésben. *Pszichológia*, 4, 177–207.
- Pléh, Cs., Oláh, A., & Zétényi, T. (1988). Individual differences in story recall. *TEXT*, 4, 395–410.
- Zétényi, T. (1980). Creativity research in Hungary. In M. K. Raina (szerk.), *Research: International perspective* (pp. 110–122). New Delhi, India: Manipal Press.
- Zétényi, T. (1985). Az alkotó gondolkodás fejlesztésének lehetőségeiről. In Gy. Hunyadi (szerk.), *Pszichológiai Tanulmányok XV.* (pp. 207–220). Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Zétényi, T. (1997). Mesterséges és természetes hálózatok: A plaszticitás és a szemdominancia oszlopok. In Pléh Cs. (szerk.), *A megismeréskutatás egy új útja* (pp. 233–258). Budapest: Typotex.
- Zétényi, T., & Lukács, D. (1987). Masculinity–femininity and perceptual style differences. In Kardos L. (szerk.), *Studies in creativity* (pp. 69–78). Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Zétényi, T. (1978a). Kreativitás és tapasztalat. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 35, 27–32.
- Zétényi, T. (1978b). Szóbeli és írásbeli kreatív teljesítmények összefüggései. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 35, 565–570.
- Zétényi, T. (1983). Szociális helyzet, intelligencia és kreativitás óvodás korban. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 49, 323–339.
- Zétényi, T. (1987). *Kreativitás tesztek*. Budapest: Munkaügyi Minisztérium.
- Zétényi, T. (1988a). *Fuzzy sets in psychology*. Amsterdam, Netherlands: North-Holland Publishing.
- Zétényi, T. (1988b). An intuitive fuzzy-vector model of categorization. In R. Trappl (szerk.), *Cybernetics and Systems '88* (pp. 651–656). Dordrecht, Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
- Zétényi, T. (1991). Human and nonhuman systems are adaptive in a different sense. *Behavioral and Brain Sciences*, 14(3), 507.
- Zétényi, T. (2008). Kreativitás és inspekciós idő. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 63(4), 677–689.
- Zétényi, T. (2010). A kreativitás pszichometriája és a gondolkodás. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 65(2), 233–242.
- Zétényi, T., & Khatena, J. (1979). Valamit magamról: Módszer a kreativitás percepció és orientáció mérésére. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 36, 281–287.